

Posudek školitele bakalářské práce

Autor práce: Mgr. David Kocourek

Název práce: Negativní časová perspektiva u adolescentů a její souvislost s typem attachmentu

Školitel: Mgr. Kateřina Lukavská, Ph.D.

Bakalářská práce Davida Kocourka je zaměřena na zdroje utváření negativní časové perspektivy u adolescentů. Teoreticky vychází jednak ze Zimbardovy a Boydovy teorie časové perspektivy (1999, 2008), jednak z teorie attachmentu J. Bowlbyho. Cílem práce bylo analyzovat vztahy mezi kvalitou attachmentové vazby a negativní časovou perspektivou. V širším kontextu se práce snaží přinést nové poznatky do oblasti faktorů, které ovlivňují formování individuální časové orientace (individuálně specifického vzorce užívání časových rámců). Oblast zdrojů časové orientace je relativně málo probádaná, např. ve srovnání s projevy té které časové orientace v různých oblastech jako je zdraví, akademická úspěšnost, rizikové chování aj.

V teoretické části autor systematicky představuje oba zkoumané jevy, tedy časovou perspektivu a attachment. V tématu časové perspektivy se student věnuje zejména teorii Zimbarda a Boyda, ostatní teorie jsou pouze zmíněny. Totéž se dá říci i o metodách měření časové perspektivy, kde vedle Zimbardova a Boydova dotazníku (ZTPI) je zmíněna existence několika dalších metod, ale chybí jejich detailnější popis nebo vzájemné porovnání. Na druhou stranu je Zimbardova a Boydova teorie časové perspektivy představena srozumitelně, přehledně a dostatečně podrobně. Výklad je doplňován konkrétními příklady, které svědčí o tom, že student prezentovaným poznatkům rozumí. Podobným způsobem je vyložena i problematika attachmentu. Pěkně zpracovaná je kapitola 3.4 (Attachmentová vazba u adolescentů), ve které se autor snaží „překlenout“ rozdíl mezi attachmentem coby připoutáním se batolete k pečující osobě a attachmentem u jedince na prahu dospělosti a osamostatňujícího se od rodičů. V této části student uvádí i poznatky z nejnovějších výzkumů (např. Allen a Tan, 2016 nebo Stern a Cassidy 2017). Prostor je věnován i různým způsobům měření attachmentu. Celkově seznam literatury obsahuje 37 zdrojů, převážně cizojazyčných. Vytknout lze občasný výskyt sekundárních citací a relativně málo prostoru věnovaného vztahu mezi časovou perspektivou a attachmentem. Jinak je však teoretická část zdařilá, přehledná a srozumitelná.

Hlavní náplní empirické části práce je statistická analýza vztahů mezi negativní časovou perspektivou a symptomy úzkostného a vyhýbavého attachmentu. Operacionalizace kvality attachmentu je z hlediska metodologie práce zásadním tématem. Autor zvolil dotazník ECR (Experiences in close relationships), který je pro měření attachmentu používaný, ale není optimální. Je dobře, že autor toto reflektuje v diskuzi (uvádí jednak to, že vzhledem k výzkumné otázce je významnou limitací korelační design – přiměřenější by byl longitudinální, jednak to, jak moc vybraný dotazník zjišťuje attachmentové typy dle Ainsworthové). Metody i výsledky práce jsou prezentovány přehledně a úplně. Naměřené hodnoty a statistické testy jsou správně reportovány i interpretovány. I přesto, že student použil spíše jednodušší metody statistického testování (t-testy, korelační analýzu), práce přináší řadu zajímavých výsledků – zejména pak zcela odlišný charakter úzkostnosti a vyhýbavosti co do vztahů s časovou perspektivou. Překvapivé také byly zjištěné genderové rozdíly v míře attachmentové úzkostnosti. Oceňuji diskuzi, ve které autor prokazuje, že dobře rozumí zjištěným výsledkům a dovede je interpretovat v kontextu výzkumných poznatků (např. otázka větší attachmentové úzkostnosti u žen) a dovede také uvažovat o metodologických limitech vlastního výzkumu.

Oceňuji zodpovědný přístup a organizační dovednosti, které David Kocourek prokazoval během celého procesu tvorby bakalářské práce. Předkládaná práce dle mého splňuje kritéria na bakalářské práce kladená a **doporučuji ji k obhajobě.**

V Praze, 24.5. 2018

Mgr. Kateřina Lukavská, Ph.D.